

© GRENSPARK GROOT SAEFTINGHE - SVEN DULLAERT

Grenspark Groot Saeftinghe

De kracht van verbinding

Weggestopt in een bocht van de Schelde, tussen België en Nederland, ligt Grenspark Groot Saeftinghe. In het grensgebied zetten elf partners zich in om landbouw, haven en natuur gezamenlijk te ontwikkelen.

Het grenspark kent geen strakke begrenzing. Het is de regio waar Oost-Zeeuws-Vlaanderen en het Waasland elkaar ontmoeten. Het grenspark maakt deel uit van gemeenten Hulst, Beveren en Sint-Gillis-Waas.

Dialogoog en samenwerking met bewoners en betrokkenen kenmerken onze aanpak. Samen met deze 'streekholders' bouwen we aan een bloeiende toekomst voor de regio. Met deze nieuwsbrief willen we je informeren over de lopende projecten en nodigen we je van harte uit om mee te denken.

Gekiekt in 2023

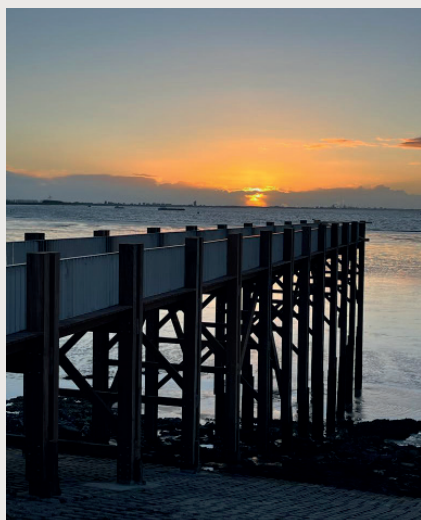
De ganzenfanfare tijdens Emmadorp Maximaal

De grensparkgidsen scholen zich bij in het slib.

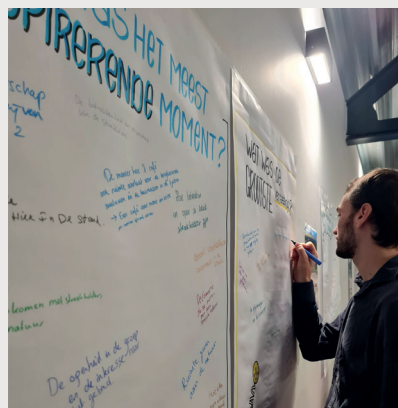
Even uitblazen op de zitbank in Doelpolder-Noord

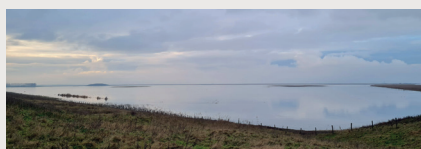
Steiger in Zeedorp. Ook in Emmadorp en Walsoorden werken we aan nieuwe dijkovergangen langs de Scheldekust.

Vogelspotten op kindermaat tijdens de Open Dag van het Hedwige-Prospergebied

Jongeren maken kennis met het grenspark tijdens inspiratiesessies.

Het Hedwige-Prospergebied bij hoog water

Verhuizing Infopunt naar de Scheldemolen in Doel

De Panoramaheuvel in het Hedwige-Prospergebied vanuit de lucht

Uitwisseling tussen gastheren & gastvrouwen in het PolderMAS

Landbouwers op veldbezoek tijdens de kennisbijeenkomst water

FOTOGRAFIE DOOR WIM VAN MELE, NANCY VINKE, PETER KOPPEJAN, EVA VERTENTEN, ELISE HAENTJENS, VAN DER HART-SURVEY BV

2024 brengt ...

p3 NIEUWS

p4 EEN PLAN VOOR DUURZAAM TOERISME

p6 OPENING BOOTHUIS GROTE GEULE
DE MEESTER VAN DER HEIJDENGROEVE

p7 GROOT SAEFTINGHE SMAEKT
7 WONDEREN OM TE ONTDEKKEN

p8 VIJF KEER WANDELEN IN EIGEN STREEK

Nieuws

Innovatiefonds steunt klimaatrobuuste maatregelen in de landbouw

Landbouwers vormen een belangrijke schakel in het behouden van een vitaal en leefbaar platteland. Op verschillende vlakken staat de landbouw voor uitdagingen: droogte, waterschaarste, afname van de biodiversiteit, ... Om tot een volhoudbare vorm van landbouw te komen, zijn aanpassingen nodig. Grenspark Groot Saeftinghe wil landbouwers hierin ondersteunen en lanceert begin maart een innovatiefonds.

Het innovatiefonds richt zich op het aandachtsveld water en klimaat. Het Havenbedrijf van Antwerpen-Brugge, Provincie Zeeland, gemeente Hulst en EGTS Linieland werken samen om zowel de innovatie- als investeringskracht van private landbouwondernemers te versterken. Zo ontstaat er ruimte om te experimenteren met klimaatrobuuste maatregelen en kansrijke oplossingen voor waterberging.

DRUPPELIRREGATIE © NIEUWE OOGST - PETER VAN HOUWELING

Bouw jij mee aan de grenspaaltafel?

Een groep vrijwilligers heeft het idee opgevat om een grenspaaltafel te maken: een verplaatsbare tafel geschikt voor participatie die symbool staat voor samenwerking over grenzen heen. Dit doen ze héél graag samen met andere enthousiastelingen uit het grenspark.

Schuilt er een timmerman in jou? Heb je zin om aan populierenhout uit het grenspark te schaven? Kortom: wil jij, onder begeleiding van professionals, mee vormgeven aan een unieke tafel?

Sluit aan op een workshop in maart of april. Meer info op het participatieplatform of telefonisch via 0032 479 90 24 55.

Waarvoor subsidie aanvragen?

Vernieuwende en duurzame landbouwprojecten in Vlaanderen en Nederland kunnen financiële steun ontvangen. Voor twee types projecten kan subsidie aangevraagd worden. We ondersteunen:

- projecten die de inhoudelijke kennis over water/klimaat verrijken;
- kleinschalig onderzoek en testen.

De maximale bijdrage vanuit het fonds bedraagt 50%, met een maximumbedrag van €25 000 voor individuele projecten en €50 000 bij samenwerkingen.

Wie kan subsidie aanvragen?

De subsidie is beschikbaar voor landbouw-ondernemers die gevestigd zijn in Grenspark Groot Saeftinghe. Ook samenwerkingsverbanden met minstens één landbouwonderneming gevestigd in het grenspark komen in aanmerking. De activiteiten die voortkomen uit de subsidietoekenning moeten plaatsvinden in het grenspark.

Vanaf maart 2024 is het mogelijk om een aanvraag in te dienen. We denken graag met je mee in de uitwerking van je aanvraag. Meer info en contact via het participatieplatform.

Succesvolle natuurontwikkeling in het Hedwige-Prospergebied

Sinds oktober 2022 staat het Hedwige-Prospergebied in verbinding met de Westerschelde. Door het brak Scheldewater dat het gebied in- en uitstroomt ontstaat getijdennatuur met slikken en schorren: het karakteristieke leefgebied van verschillende soorten vogels en vissen.

Na één jaar blijkt dat heel wat soorten het gebied ontdekt hebben en de natuur zich razendsnel ontwikkelt. Zo doen visdiefjes, bergeenden, lepelaars en aalscholvers zich te goed aan de vissen, garnalen en wormen die zich in grote aantallen in het gebied bevinden.

Scan de QR-code en leer meer over de natuurontwikkeling in het Hedwige-Prospergebied.

Een uitvoeringsplan voor duurzaam toerisme

Een aantrekkelijke regio voor recreant, toerist en inwoner - daar streeft Grenspark Groot Saeftinghe naar. Met Europese steun werken we de komende drie jaar aan een netwerk van onthaalpoorten en een goede infrastructuur op het vlak van mobiliteit en recreatie.

Op die manier spreiden we de groeiende stroom bezoekers over de regio en bewaken we het gevoel van rust en ruimte als kwaliteit van het grenspark. We versterken het beleven én leven in de streek. Een woordje uitleg bij onze plannen ...

Bezoekers sturen en spreiden

TELLINGEN & BEVRAGEN VAN BEWONERS

Hoeveel bezoekers komen langs deze plek? Wanneer ervaar jij het als te druk? Door dat te meten, verkrijgen we waardevolle info om routes uit te werken en de druk op dorpen en natuurgebieden te verlichten.

INRICHTING VAN MOBILITEITSHUBS

In Hulst, Kieldrecht en Nieuw-Namen, Doel, Fort Liefkenshoek en Perkpolder nodigen we bezoekers uit om de auto of boot achter te laten en over te schakelen naar een duurzaam alternatief, bijvoorbeeld een deelfiets.

ONDERSTEUNEN ONDERNEMERSCHAP

We ondersteunen lokale ondernemers in het opzetten van nieuwe duurzame vervoersmogelijkheden.

Uitbouw grensparkhart

TOERISTISCH-RECREATIEVE SITES

We richten ons op het realiseren of versterken van drie centrale onthaalpoorten: de Prosperhoeve in Prosperpolder, het Bezoekerscentrum Saeftinghe in Emmadorp en de Panoramaheuvel in het Hedwige-Prospergebied.

ONDERLINGE VERBINDING

In het Masterplan Grensparkhart stemmen we het programma en de voorzieningen van de verschillende sites op elkaar af. We houden hierbij rekening met de beleving van Paal tot en met Doel. Zo maken we de drie-eenheid van haven, landbouw en natuur beleefbaar voor inwoners en bezoekers.

Het Europees programma Interreg Vlaanderen-Nederland keurde een bijdrage van 5.4 miljoen euro goed om deze plannen te realiseren. Met de bijdrages van de projectpartners wordt er zo ruim 11 miljoen euro geïnvesteerd in duurzaam toerisme, een stevige impuls voor de streek.

Prosperhoeve

In de Prosperhoeve restaureren we de Vollemanschuur. Begin 2024 werkt de architect de finale versie van het ontwerp voor de schuur af. Vervolgens doorlopen we de vergunningsaanvraag en aanbestedingsprocedure. Als alles goed gaat,

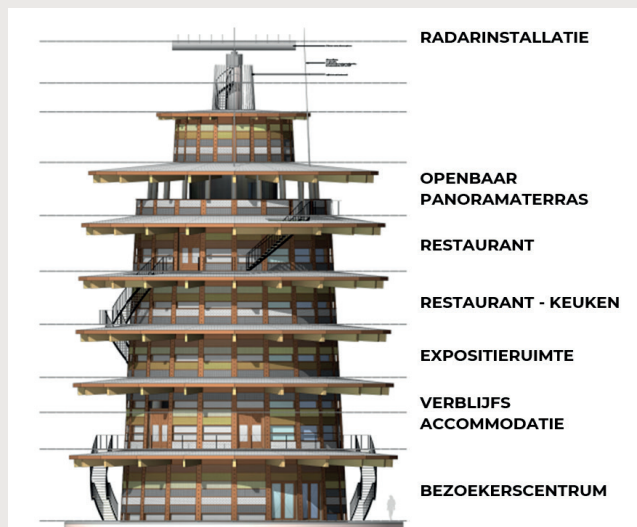
© B+ ARCHITECTEN

Bezoekerscentrum Saeftinghe

In het Bezoekerscentrum Saeftinghe verbeteren we de binnenruimte met een nieuwe educatieve expositieruimte en nieuwe kleedkamers die meer comfort bieden. Ook de groepsruimte op de eerste verdieping wordt aangepakt. De buitenruimte verduurzamen we: er komen fietsenstallingen, laadpalen en meer beplanting.

Panoramaheuvel met uitkijk- en radartoren

De Panoramaheuvel en -uitkijktoren in het Hedwige-Prospergebied bieden straks een unieke beleving.

© RO&AD ARCHITECTEN

De uitkijktoren met zes verdiepingen krijgt een onthaalpunt, expositieruimte, restaurant, verblijfsaccommodaties en een panoramaterras.

PROSPERPOLDER

starten de werken begin 2025. De imposante schuur zal uiteindelijk onderdak bieden aan een expositie, horecagelegenheid en onthaalplek. De uitbating van de schuur willen we bij lokale ondernemer(s) leggen. De heropleving van de hoeve moet een sociale en economische impuls geven aan de omgeving.

Aan de rand van het dorp komt een parkeer- en speelzone. Bezoekers kunnen vanaf daar te voet naar de Prosperhoeve of een wandel- of fietstocht in de omgeving starten. In de eerste helft van 2024 maken we een verfijnd ontwerp voor de parking. Daarnaast zoeken we in 2024 een bureau om de waterspeelnatuur in 2025 te ontwerpen.

EMMADORP

De twee wandelroutes in het Verdrongen Land van Saeftinghe verbeteren we met: nieuwe bewegwijzering, educatieve elementen en bruggetjes waar nodig. Zo kan je het natuurgebied zelfstandig en veilig beleven. De aanpassingen gebeuren in verschillende fasen. Alle onderdelen bevinden zich op dit moment in de ontwerpfase.

HEDWIGE-PROSPER GEBIED

We willen een duurzame samenwerking met streekhouders en de natuurbeheerder opbouwen voor de uitbating van de uitkijktoren, om zo bezoekers te ontvangen met een gastvrijheid die past bij de streek. In de toren komt een radarinstallatie om het scheepvaartverkeer op de Westerschelde te regelen. De radartoren vervangt de installatie in het Verdrongen Land van Saeftinghe die aan vervanging toe is. Volgens de planning ondertekenen Provincie Zeeland en Rijkswaterstaat begin 2024 de samenwerkingsovereenkomst.

Voordat de bouw van de toren kan starten, moet de heuvel nog ongeveer vijf meter worden opgehoogd. We streven ernaar hiervoor de gronddepot uit Prosperpolder-Zuid te gebruiken. Dat is grond die vrijkwam bij de omzetting van landbouwgrond naar natuur in deze binnendijkse polder. De ophoging staat gepland voor de tweede helft van 2024.

Opening Boothuis na reconstructie

Het Boothuis in Kieldrecht is een iconisch gebouw: het siert al meer dan een eeuw de Grote Geule. De tijd zorgde voor verval en de laatste jaren stond het gebouw op instorten. Natuurpunt Waasland nam in 2022 met steun van een Europese LEADER-subsidie het initiatief voor een ware reddingsoperatie.

Natuurpunt en een groep vrijwilligers werkten de laatste twee jaar intensief aan het gebouw. Door houtrot bleek het oorspronkelijke plan om te restaureren onmogelijk. Natuurpunt besloot een nauwkeurige reconstructie op te trekken en het karakteristieke beeld op die manier te herstellen.

Op 21 april 2024 opent het Boothuis als publiek toegankelijk info- en uitkijkpunt over het natuurgebied. Je maakt er kennis met de lokale geschiedenis en de typerende natuurwaarden.

DE EERSTE FOTO VAN HET BOOTHUIS DATEERT UIT 1912

HET BOOTHUIS NA RECONSTRUCTIE

Europees Landbouwfonds
voor Plattelandsontwikkeling
Europa investeert
in zijn platteland

provincie
Oost-Vlaanderen

Stokoud & gloednieuw

De werkzaamheden voor de heropening van De Meester van der Heijdegroeve lopen

De groeve in Nieuw-Namen is inmiddels een lange tijd gesloten voor publiek, tot teleurstelling van bewoners en bezoekers. We pakken oude plannen weer op en smeden nieuwe plannen om hier verandering in te brengen. Zo zetten we het plan voor een zonnedak over de groeve door en werken we aan een ontwerp voor een onthaalpunt bij de groeve.

**CULTUREEL ERFGOED WORDT GECOMBINEERD
MET DE OPGAVEN VAN DEZE TIJD
EEN STOKOUDE GROEVE WORDT BESCHERMD
MET EEN GLOEDNIEUW ZONNEDAK**

In het eerste kwartaal van 2024 wordt de onveilige steiger gesloopt. Vervolgens wordt de groevewand schoongemaakt.

We hopen in de zomer van 2024 de groeve tijdelijk te openen voor bezoeken onder begeleiding van een gids. Het educatieve programma voor de grensparkgidsen wordt nu opgezet. Kortom, iedereen is volop aan de bak om de groeve te openen voor het grote publiek.

Subsidies dragen bij aan het behoud van de groeve.

De Erfgoeddeal van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed heeft als doel cultureel erfgoed te combineren met de opgaven van deze tijd, zoals energietransitie. De groeve is de eerste Erfgoeddeal in Zeeland.

De groeve is één van de 40 geologisch belangrijke locaties van Geopark Schelde Delta. Dat is een kwaliteitslabel voor het grote gebied rond het grensoverschrijdende Schelde-estuarium. Met de **Interreg-subsidie '(Be)leefbare Schelde'** werkt het geopark mee aan het behoud van de groeve.

Tien streekproducenten slaan de handen in elkaar en richten Groot Saeftinghe Smaekt op. We spreken één van de initiatiefnemers, Martine van Wesemael.

Wat is Groot Saeftinghe Smaekt?

Groot Saeftinghe Smaekt is een streekmerk dat smaken, producten en culinaire belevenissen uit Grenspark Groot Saeftinghe samenbrengt.

INSPIRATIE OPDOEN BIJ ONBEMANDE WINKELS © PETER KOPPEJAN

Hoe kwam dit initiatief tot stand?

Groot Saeftinghe Smaekt ontstond uit een gedeelde wens om de korte keten te bevorderen en de passie waarmee gewerkt wordt aan streekgeigen producten in de schijnwerpers te zetten.

Waar werken jullie op dit moment aan?

Om deze wens vorm te geven, hebben we een coöperatie opgericht. Een goede basis om Groot Saeftinghe Smaekt verder te brengen. De coöperatie bestaat nu één jaar. Het afgelopen jaar was een mix van praktische zaken, uitdagingen maar ook dromen. In 2024 werken we verder aan de lancering van een onbemande containerwinkel en ook een gezellige streekmarkt van tijd tot tijd kan niet ontbreken.

Op zondag 23 juni verwelkomen gidsen je op zeven unieke locaties in de streek. Je ontdekt op elke plek de verhalen van het verleden en dromen voor de toekomst. Volg de fietsroute langs de zeven wonderen, stippel zelf je route uit langs enkele wonderen of stap op de Zonnetrein. Je stelt zelf je ontdekkingsreis samen!

VINK JIJ DE 7 WONDEREN AF?

- Onthaalpoort Prosperhoeve
- Doel
- Radartoren Ouden Doel
- Onthaalpoort Panoramaheuvel
- Onthaalpoort Saeftinghe
- Meester van der Heijdengroeven
- Een landbouwerf

De regio herbergt een bijzondere geschiedenis en mooie toekomstplannen. De gidsen van gemeente Beveren, Hulst, Stichting Het Zeeuwse Landschap en Grenspark Groot Saeftinghe brengen die naar jou. Wist je dat je in de Meester van der Heijdengroeven sporen kan vinden van zeeleven dat er een miljoen jaar geleden voorkwam? Trek van de Prosperhoeve met een rijk landbouwverleden tot de radartoren in Ouden Doel waar grootse containerschepen voorbijschuiven. Elk wonder heeft een eigen verhaal dat wacht om ontdekt te worden.

Vijf keer wandelen in eigen streek

Grenspark Groot Saeftinghe biedt ruimte om ongestoord te wandelen. De dijken en wegen leiden je langs polders en krekken, de Schelde, gezellige dorpen en mooie rustpunten. Aan beide kanten van de grens vind je een netwerk van wandelknooppunten. Dat versterken we door meer trage wegen toegankelijk te maken en de uitrol van wandelroutes met een grensoverschrijdend karakter.

Officiële opening van Kustroute

De eerste nieuwe wandelroute is de Kustroute. Wandel jij mee tijdens de opening? Op de Kustroute liggen drie wandellussen. Tijdens de officiële opening leggen we het rondje Ossenissee-Zeedorp af. Onderweg leer je meer over wat er beweegt in de omgeving: we houden halt om enkele projecten en initiatieven die langs het traject lopen, toe te lichten. We bereiken samen de finish en heffen het glas op de route. Zin in meer? Ossenissee-Zeedorp is de eerste etappe van een reeks wandelingen.

Wandelen met én over de streek

In vijf dorpen organiseren we een wandeling voor én over de streek. Is het grenspark nog nieuw voor jou of ben je benieuwd naar initiatieven in jouw omgeving? Tijdens de wandeling maken we graag kennis en praten we je bij. Afsluiten doen we met een gezellige babbel en drankje.

Ossenissee-Zeedorp	25 mei 2024
Prosperpolder	8 juni 2024
Emmadorp	27 juli 2024
Doel	n.t.b. - september 2024
Kieldrecht	n.t.b. - oktober 2024

Streekholders?

Je kunt niet om het begrip 'streekholder' heen als je het hebt over Grenspark Groot Saeftinghe. Maar wie of wat bedoelen we daarmee? Iedereen die wil meedenken over de toekomst van deze mooie grensregio is streekholder. Het zijn bewoners die durven dromen over hun toekomstige achtertuin. Ondernemers die kansen grijpen. Landbouwers die win-win situaties zien in natuur en landbouw. Het is een brede groep mensen die betrokken is bij de ontwikkelingen binnen Grenspark Groot Saeftinghe. En twijfel niet, ook jij kunt streekholder zijn!

Contact & meer info

www.streekholders.grensparkgrootsaeftinghe.eu

grenspark.grootsaeftinghe@zeeland.nl

Infopunt Grenspark Groot Saeftinghe - Scheldemolenstraat 6, 9130 Doel - Beveren, BE

V.U. EGTS LINIELAND VAN WAAS EN HULST | VINCENT DE KEER
BURGEMEESTER OMER DE MEYPLEIN 1, 9170 SINT-GILLIS-WAAS, BELGIË